

Bewonersinitiatieven: regie over je eigen omgeving

FOTO: TOINE POELMAN

Paulien ten Dam-Blankenvoort

Een gemeente die bewoners de ruimte geeft om met eigen initiatieven te komen en vervolgens als partner aanschuift om de voorgestelde ideeën werkelijkheid te laten worden. Het plan van bewonersinitiatieven heeft zijn oorsprong onder het vorige college, maar het werpt nu zijn vruchten af. Initiatieven zoals de 'leefstraat' in de Seringenstraat, de speeltuin in de Groenestraat-Blokstraat en de vergroening van de Eendrachtstraat zijn hier voorbeelden van. Het raakt een breed palet aan behoeftes van bewoners: verkeersveiligheid, duurzaamheid, parkeergelegenheid en recreatie. Paulien ten Dam-Blankenvoort (wijkbeheerder) en René de Heer (wijkwethouder) van het wijkteam Assendorp merken dat het concept in de praktijk veel nieuwe kansen biedt.

Door: Mark Boomsma

Paulien staat als wijkbeheerder heel dicht bij die praktijk. Ze is doorgaans de eerste

persoon binnen het wijkteam die een bewonersinitiatief onder ogen krijgt en ze is enthousiast over hoe Assendorpers hier mee omgaan. 'De Eendrachtstraat is een mooi voorbeeld. Daar waren een aantal actieve bewoners die hun straat wilden vergroenen. In die straat zijn drie groenplekken gekomen en er is één parkeerplaats ingeleverd. Daarvoor zijn er drie gezinnen die beurtelings hun auto op een andere parkeerplaats willen zetten.' Het wijkteam laat hierbij zoveel mogelijk over aan de bewoners. Van het onderhoud aan de groenvoorziening tot aan het maken van afspraken over parkeergelegenheden. 'Het gebeurt op goed vertrouwen. Dat is ook het mooie als de bewoners zelf de initiatiefnemers zijn. Dat ze elkaar daarop kunnen aanspreken.'

Spelregels

Toch blijft coördinatie vanuit de gemeente erg belangrijk. Al was het maar omdat er nu eenmaal spelregels zijn waar aan moet

worden voldaan. 'Als gemeente laten we duidelijk weten dat we meedenken, maar dat mensen ook zelf aan zet zijn. Komen ze er niet uit, dan kunnen ze met mij als wijkbeheerder overleggen', aldus Paulien. Een belangrijke vraag daarbij is of een initiatief überhaupt uitvoerbaar is. Zodra er een voorstel het wijkteam bereikt gaat ze in gesprek met de initiatiefnemers, en gaat ze ter plaatse kijken wat de mogelijkheden zijn. 'Laatst had ik dat in de Goudenregenstraat. Dan kijk ik: hoe lang is dit stuk weg, is het een recht stuk, zit er een knik in? Staan er bomen? Wordt er inderdaad hard gereden? Is het éénrichtingsverkeer? Daarna nodig ik de wegbeheerder uit en gaan we samen kijken. Als je gaat kijken is het altijd anders dan vanachter je bureau. Je moet het gewoon 'zien'.'

Leefstraat

Het meest in het oog springende bewonersinitiatief is dat van de leefstraat. Het is een idee afkomstig uit België waarbij een straat tijdelijk afgesloten wordt zodat bewoners zelf hun straat kunnen inrichten. Het idee vond veel navolging in Nederlandse gemeenten. De eerste Zwolse leefstraat was afgelopen zomer in de Seringenstraat in Assendorp. Bij deze pilot werd er voor gekozen om dit met zo min mogelijk beleidsregels te doen. Paulien is erg tevreden over hoe dat gegaan is. 'Wij zijn er blanco ingegaan. En als ik zie hoe dit is aangepakt, hoe er afspraken gemaakt zijn tussen de bewoners, is dat allemaal goed gegaan. De energie moet er bij mensen blijven om iets te willen organiseren. Je moet ze niet teveel aan de ketting leggen.'

Draagvlak

René de Heer is wijkwethouder binnen het wijkteam van Assendorp. Een belangrijke eis bij het indienen van een bewonersinitiatief is dat er in de buurt draagvlak voor een idee is. Hij merkt doordat bewoners zelf verantwoordelijk zijn voor het draagvlak dat er mensen bereikt worden die anders langs de zijlijn zouden staan. 'Wij moeten als gemeente altijd zorgen voor draagvlak, dat iedereen geïnformeerd is en noem maar op. Dat is hartstikke goed. Maar in dit geval zeggen we tegen de initiatiefnemers, we willen best meewerken, maar probeer dan ook alle bewoners te informeren over wat je wil gaan doen. Wat je dan doet is dat je de bewoners veel meer betreft bij wat kan en wat niet kan.' Zelfs wanneer er weerstand is

tegen een initiatief kan dat positieve effecten hebben. René ondervond dat zelf tijdens een bezoek aan de leefstraat. 'Ik was de laatste zaterdag in de Seringenstraat en toen kwam er een bewoonster naar me toe die zei 'het is allemaal leuk en aardig, maar weet wel dat ik het er niet mee eens was'. Dat vond ik heel moedig. En we hebben toen gelijk een goed gesprek gehad met de initiatiefnemers en met die mevrouw. Dat was heel waardevol. Gewoon mensen die eerlijk met elkaar omgaan.'

Saamhorigheid

Daarnaast ziet hij dat de bewonersinitiatieven een goed middel zijn om beperkingen in het beleid bloot te leggen. 'In de Groenestraat-Blokstraat was een speeltuintje dat voldeed aan de regels van het 'speeltuinenbeleid' in Zwolle. Maar daarvan zeiden de bewoners: 'Het is wel heel klein en de zandbak wordt vol gekakt door allemaal katten. Kan dat niet anders? We zijn zelfs wel bereid om parkeerplaatsen op te heffen. Dan kan de speelplaats groter worden, en groener.' En dat is gebeurd. Die speeltuin die er nu ligt staat niet in de beleidsregels.' Maar het sociale effect van de bewonersinitiatieven is volgens hem nog belangrijker. 'Als buurtbewoner loop je daar nu langs en denk je bij jezelf 'dat is van ons'. We vragen ook dat mensen zelf het onderhoud doen en het zelf aan leggen. Dat leidt tot saamhorigheid.'

Lange Termijn

Hoe de bewonersinitiatieven zich op lange termijn gaan ontwikkelen is voor hen lastig te beantwoorden. Maar duidelijk is dat het wijkteam de rol als partner in plaats van scheidsrechter omarmt. De verwachting van Paulien is dat de gemeente hierdoor beter kan reageren op wat er speelt in de wijk. 'Vroeger stelden we als gemeente vooral de regeltjes op, en in die maatschappij zitten we niet meer. We spelen meer in op de behoeftes vanuit de wijk en dat is per wijk verschillend.' René de Heer is ook enthousiast over het effect van de bewonersinitiatieven. 'Ik denk dat we met deze bewonersinitiatieven zien dat mensen steeds meer regie nemen over hun eigen omgeving. Dat is een trend die niet meer terug gaat. Dat maakt het werken als wijkteam wel mooi. Want het is niet meer van ons als gemeente, of van hen als de wijkbewoners, maar het is van ons samen.'

Kennismaken met uw nieuwe wijkwethouder

Assendorp is genieten

FOTO: JOOP VAN PUTTEN

'Wonen en leven in Assendorp is genieten. Genieten van de veelzijdigheid en diversiteit. Van families die er al generaties wonen tot studenten en nieuwe Nederlanders die er tijdelijk of net wonen. Van gezinnen tot vrijgezellen, van kunstenaars tot bestuurders. Eén van die bestuurders ben ik, René de Heer. Ik ben ook uw nieuwe wijkwethouder. Ik woon zelf in Assendorp, in de Groenestraat, samen met mijn partner en twee kinderen. Ik ken deze wijk goed en geniet van de prachtige cafés zoals de Singel en lekkere restaurantjes als de Eetkamer everyday's en het Weeshuys. Maar ook van de prachtige winkeltjes als de bakker, de slager, de groenteboer en de kaasboer die van de Assendorperstraat zo'n geweldige winkelstraat maken. En waar vind je dat nog zo veel buurtwinkels in één straat?

De wijk heeft een gevarieerd woningaanbod, er zijn veel voorzieningen en er staan markante gebouwen zoals het Dominicanenklooster en de Oude Ambachtschool. Assendorp heeft veel plaatsen waar mensen samenkomen, zoals stadspark De Wezenlanden en Park Eekhout. Er worden veel activiteiten georganiseerd, zoals het hardloopevenement AsREndorp en het culinaire festival Proef & Beleef. Het Assendorperplein met de vernieuwde muziektent vormt het bruisende hart van de wijk. Assendorp is een gezellige plek waar mensen hart voor hun wijk hebben. En dat mag u van mij als uw nieuwe wijkwethouder ook verwachten. Iedereen in Assendorp mag mij alles vragen. Als we de oplossing maar samen zoeken en uiteindelijk ook samen uitvoeren. Dan moet het helemaal goedkomen!'

René de Heer, wijkwethouder Assendorp
www.zwolle.nl/assendorp